

Uniwersytet Rzeszowski
al. Tadeusza Rejtana 16c
35-310 Rzeszów
za pośrednictwem:
Rady Doskonałości Naukowej
pl. Defilad 1
00-901 Warszawa
(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Artur Tomasz Trubalski
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Prawa i Administracji
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia 20 stycznia 2026 r.

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w
dziedzinie **nauk społecznych** w dyscyplinie **nauki prawne**

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego - Trubalski A., *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2025, ss. 312.

Wnioskuje – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – aby komisja habilitacyjna podejmowała uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu **tajnym/jawnym***¹

Zostałem poinformowany, że:

Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).

Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu. Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c) Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art. 232 - 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu przeprowadzenia postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.

Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html

¹ * Niepotrzebne skreślić.

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko.

Artur Tomasz Trubalski

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- a) Doktor nauk prawnych, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 lutego 2016 r.

Tytuł rozprawy doktorskiej: *„Prawnoustrojowa koncepcja i mechanizmy prawne implementacji prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej”.*

Promotor: dr hab. Ryszard Mojak, prof. UMCS

Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia, prof. dr hab. Marian Grzybowski

- b) Magister prawa, dyplom uzyskany na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie (3 lipca 2007 r.)

Tytuł pracy magisterskiej: *Skarga na czynności komornika.*

Promotor: prof. dr hab. Mieczysław Sawczuk

- c) Magister politologii, dyplom uzyskany na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie (7 grudnia 2004 r.)

Tytuł pracy magisterskiej: *Sejmik Województwa Lubelskiego w latach 1990-2002.*

Promotor: dr hab. Stanisław Michałowski, prof. UMCS.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

I.10.2016 r. do 30.09.2017 r.	Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chelmie – adiunkt
Od 1.10.2017 r.	Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Prawa i Administracji – adiunkt
1.04.2019 r. do 30.09.2019 r.	Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie – główny specjalista ds. administrowania procesu prowadzenia badań naukowych
1.06.2021 do 28.02.2022 r.	Instytut De Republica – główny specjalista w zespole badawczym

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Trubalski A., *Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w Konstytucji RP z 1997 roku. Teoria i praktyka ustrojowa*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, ISBN: 978-83-8277-290-6, Rzeszów 2025, ss. 314.

Zakres badawczy monografii

Przedmiotem pracy są zagadnienia związane z aktami urzędowymi wydawanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: Prezydenta RP). W związku z niejednoznacznym charakterem tych aktów zasadnym była pogłębiona analiza tego problemu. Przyjąłem również założenie, iż dla osiągnięcia założonych celów badań konieczne jest osadzenie rozważań nie tylko na płaszczyźnie teoretycznej wynikającej z regulacji zawartych w przepisach Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (dalej: Konstytucja RP) ale także prowadzenie analizy z uwzględnieniem praktyki ustrojowej. Tak określony zakres badawczy monografii jest podyktowany przede wszystkim faktem, iż w mojej ocenie analiza jedynie rozwiązań teoretycznych nie będzie wystarczająca biorąc pod uwagę bogatą praktykę ostatnich lat dotyczącą funkcjonowania ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. Monografia zawiera również niezbędny moim zdaniem element analizy historycznej aktów urzędowych Prezydenta RP co stanowi istotny element badań poprzez przedstawienie zmieniającej się pozycji ustrojowej prezydenta a co za tym idzie charakteru aktów urzędowych.

Zagadnienia związane z aktami urzędowymi prezydenta nie są domeną tylko nauk prawnych. Występują również w naukach o polityce czy w naukach o administracji. Elementy związane z aktami urzędowymi prezydenta praktyka ustrojowa i polityczna ostatnich lat wiąże również z prawem oraz funkcjonowaniem Unii Europejskiej. Mowa tu w szczególności o orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka a także z postępowaniem administracyjnym i sądownoadministracyjnym. Pojawiają się także koncepcje wskazujące na związek aktów urzędowych z prawem cywilnym. Niemniej jednak należy podkreślić, iż rozważania zawarte w monografii będą prowadzone z perspektywy nauki prawa, a konkretnie rzecz ujmując – prawa konstytucyjnego. W związku z analizą praktyki ustrojowej niezbędne będzie również odniesienie się do nauki o polityce.

Wybór tematu pracy został podyktowany kilkoma przesłankami.

Po pierwsze pozycja ustrojowa Prezydenta RP pod rządami Konstytucji RP została ukształtowana w sposób miejscami niejednoznaczny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż w konstytucji tej połączono rozwiązania prawne dotyczące prezydenta wywodzące się z systemu rządów kanclerskich oraz z systemu rządów prezydenckich (półprezydenckich). Doprowadziło to w praktyce do pojawienia się wątpliwości interpretacyjnych w zakresie pozycji ustrojowej prezydenta co z kolei w dalszej perspektywie spowodowało powstania wątpliwości w zakresie aktów urzędowych prezydenta, ich charakteru oraz zakresu. Jak pokazuje praktyka ustrojowa i polityczna przedmiotowe wątpliwości w dalszym ciągu się pogłębiają.

Po drugie potrzebne jest poddanie bliższej analizie aktów urzędowych prezydenta a także próba klarownego ich usystematyzowania oraz odczytania ich charakteru. Uważam, że podjęcie takich działań li tylko na gruncie teoretycznym może nie przynieść zakładanych rezultatów,

dlatego też konieczne jest wzbogacenie analizy poprzez osadzenie jej w praktyce politycznej ostatnich lat.

Po trzecie, w piśmiennictwie prawniczym nie powstało dotychczas kompleksowe opracowanie kwestii dotyczących aktów urzędowych prezydenta, które zawierałoby analizę mającą swoje źródło w historycznej ewolucji pozycji ustrojowej głowy państwa, poprzez charakter aktów urzędowych, zakończony praktyką ustrojową. Oczywiście istnieją wartościowe opracowania w omawianym obszarze, ale koncentrują się one jedynie na niektórych elementach będących przedmiotem monografii.

Po czwarte, dotychczasowy dorobek nauki prawa konstytucyjnego w zakresie aktów urzędowych prezydenta dotyczy aspektów teoretycznych tego zagadnienia. Brakuje kompletnej analizy osadzonej w praktyce ustrojowej ostatnich lat.

Wreszcie, po piąte moja dotychczasowa praca naukowo-badawcza w dużej mierze łączyła się z wykonywaniem zawodu radcy prawnego co w sposób naturalny sprawiło, iż elementy praktyki prawniczej były nieodzownym elementem moich rozważań. Myślę, że pozwoliło to na przeprowadzenie badań, które kładą nacisk na kwestie praktyczne co pozwoliło na bardziej precyzyjne zdefiniowanie faktycznego charakteru aktów urzędowych prezydenta.

Przedstawione powyżej względy zdecydowały o wyborze tematu badań, którym celem jest analiza aktów urzędowych prezydenta w Konstytucji RP przez pryzmat praktyki ustrojowej ostatnich lat.

Cele badawcze, metodologia i systematyka monografii

Analiza oraz zdefiniowanie charakteru aktów urzędowych prezydenta w Konstytucji RP przez pryzmat praktyki ustrojowej jest podstawowym celem badawczym monografii. Osiągnięcie tego celu jest połączone z koniecznością podjęcia rozważań na poziomie pozycji ustrojowej prezydenta, jak również jego funkcji i zadań ustrojowych a także wynikających z nich kompetencji. Kolejnym celem jest analiza praktyki ustrojowej w zakresie podejmowania przez prezydenta działań w zakresie wydawania aktów urzędowych. Wymagało to zastosowania właściwie dobranych instrumentów badawczych. Ponadto celem pracy jest zdefiniowanie oraz ustalenie charakteru aktów urzędowych w Konstytucji RP w oparciu nie tylko o rozważania na płaszczyźnie teoretycznej, ale również na płaszczyźnie praktyki ustrojowej. Dodatkowo praca

ma na celu poza ustaleniami o charakterze *de lege lata* wskazać rozwiązania *de lege ferenda* dotyczące pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych.

W celu zrealizowania celów przedmiotowej monografii przyjęto tezę badawczą zgodnie z którą faktyczny charakter aktów urzędowych prezydenta w Konstytucji RP podyktowany jest w dużej mierze praktyką ustrojową w tym zakresie. Oznacza to, że regulacje rangi konstytucyjnej, które miejscami nie są do końca precyzyjne, są „wyjaśniane” w drodze praktyki ustrojowej (politycznej). Niestety niektóre z tych sytuacji faktycznych prowadzą do wniosków, które trudno pogodzić z treścią norm prawnych zawartych w ustawie zasadniczej.

Kolejne przyjęte założenie opiera się na stwierdzeniu, że praktyka ustrojowa (polityczna) dotyczy nie tylko funkcjonowania państwa i jego organów czy też poszczególnych władz, ale dotyczy również wpływu jaki na ustroj Rzeczypospolitej Polskiej wywiera członkostwo w Unii Europejskiej, a w szczególności funkcjonowanie jej niektórych organów.

Kolejne założenie stanowi teza, iż praktyka ustrojowa (polityczna) doprowadziła do postrzegania oraz interpretowania aktów urzędowych prezydenta w Konstytucji RP w sposób dotychczas nieznan. Można powiedzieć, że praktyka ustrojowa (polityczna) doprowadziła miejscami do swoistego przełamania prymatu prawa nad polityką. Wątpliwości interpretacyjne na niektórych polach nie są rozstrzygane wykładnią prawa, lecz stanowią obszary wypełniane poprzez decyzje o charakterze politycznym.

Powyższe tezy badawcze zostały w sposób naturalny zwieńczone tezą, iż obecne funkcjonowanie państwa i jego organów w zakresie aktów urzędowych prezydenta wymaga naprawy, która powinna mieć głęboki oraz kompleksowy charakter. Oznacza to, iż zmiany o charakterze ustawowym czy tym bardziej podustawowym będą niewystarczające i konieczna jest zmiana ustawy zasadniczej. Moim zdaniem zasadny jest wybór prezydenckiego lub półprezydenckiego systemu rządów, gdyż funkcjonowanie obecnego systemu rządów parlamentarno-gabinetowych w formie zrationalizowanej w wielu aspektach nie sprawdziło się oraz doprowadziło do poważnych konfliktów nie tylko w ramach dwuczłonowej egzekutywy, ale również w ramach funkcjonującego trójpodziału władzy. Dlatego też konieczne jest przyznanie w ramach trójpodziału władz prymatu władzy wykonawczej, a konkretnie rzecz ujmując prezydentowi co przyczyni się do usprawnienia funkcjonowania państwa.

Metody badawcze

Prowadząc badania posłużyłem się kilkoma metodami badawczymi, które pozwoliły mi na osiągnięcie celów badawczych monografii. Zakres prowadzonych badań a także ich przedmiot sprawił, iż konieczne było posłużenie się metodami badawczymi z zakresu nauk prawnych, jak również częściowo z zakresu nauk o polityce.

Dlatego też posłużyłem się następującymi metodami badawczymi: dogmatycznoprawną, teoretycznoprawną, historycznoprawną oraz empiryczną.

Metoda dogmatycznoprawna pozwoliła na przeprowadzenie analizy aktów prawnych a także dokonanie ich wykładni mającej na celu ustalenie ich treści. Posłużyłem się zarówno wykładnią językową, systemową, funkcjonalną, jak również wykładnią prounijną dając jednak prymat dla wykładni krajowej, co wynika z regulacji konstytucyjnej stanowiącej, iż konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej, która została potwierdzona w utrwalonym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

Metoda teoretycznoprawna umożliwiła mi oparcie się na dotychczasowym dorobku doktryny prawa konstytucyjnego a także orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, a także Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych z odwołaniem do orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Z kolei metoda historycznoprawna okazała się niezbędna dla prześledzenia w aspekcie historycznym rozwoju oraz ewolucji zarówno pozycji ustrojowej prezydenta, jak również jego aktów urzędowych. Historyczne tło było niezbędnym elementem prowadzonej analizy, które pozwoliło na osadzenie rozważań w konkretnych rozwiązaniach systemu rządów oraz praktyki ustrojowej. Było to pomocne szczególnie w kontekście przedstawienia wniosków *de lege ferenda* płynących z badań.

Metoda empiryczna była niezbędna dla analizy praktyki ustrojowej (politycznej) związanej z aktami urzędowymi prezydenta pod rządami Konstytucji RP. Jak już wspomniano aspekt praktyczny stanowi istotny element monografii mający na celu zidentyfikowanie rzeczywistego charakteru aktów urzędowych prezydenta w Konstytucji RP. W związku z tym element badań empirycznych miał istotne znaczenie dla osiągnięcia celów pracy.

Struktura monografii

Mając na względzie osiągnięcie celów badawczych monografii postanowiłem podzielić pracę na części, które sprawiają, iż monografia stanowi zamkniętą strukturę zawierającą konieczne elementy. Monografia zawiera część historyczną pozwalającą na analizę ewolucji aktów urzędowych prezydenta przez pryzmat osadzenia ich w różnych systemach rządów oraz zróżnicowanej praktyce politycznej. Ma to znaczący wpływ na formułowanie wniosków *de lege ferenda*. W dalszej części monografii znajduje się część teoretyczna koncentrująca się na pozycji ustrojowej prezydenta w Konstytucji RP. Kolejnym elementem jest część monografii odnosząca się *stricto* do charakteru aktów urzędowych prezydenta. Ostatnia część koncentruje się na analizie praktyki ustrojowej w analizowanym zakresie. Praca zawiera również wstęp oraz podsumowanie zawierające wnioski z przeprowadzonych badań a także propozycje rozwiązań o charakterze *de lege ferenda* mających na celu naprawę oraz usprawnienie funkcjonowania państwa w analizowanym obszarze. Podział monografii na wskazane wyżej części wynika nie tylko z przyjętych tez badawczych oraz założonych celów pracy, ale także osadzenie prowadzonych badań w szerokim kontekście wynikających z historii oraz praktyki, które moim zdaniem pozwalają na precyzyjne określenia nie tylko charakteru aktów urzędowych prezydenta, ale również trafne wskazanie kierunków potrzebnych zmian.

Wstęp monografii zawiera wprowadzenie do tematyki aktów urzędowych prezydenta. Wskazuje na istniejące problemy badawcze, jak również tezy i cele badawcze. Określa również metody badawcze, które mają doprowadzić do osiągnięcia celów badawczych. Wskazuje na konieczność podjęcia badań tematyki aktów urzędowych Prezydenta RP przez pryzmat nie tylko doktryny prawa konstytucyjnego, ale również z uwzględnieniem funkcjonującej praktyki ustrojowej. Zawiera również określenie obszarów badawczych, które wymagają pogłębionej analizy a także tezy badawcze, które zostaną zweryfikowane w toku prowadzonych badań.

Rozdział pierwszy został poświęcony charakterystyce urzędu prezydenta w ujęciu historycznym. Jest to istotny element mający na celu ukazanie ewolucji oraz zmian roli ustrojowej prezydenta na przestrzeni lat warunkowanych przepisami kolejnych ustaw zasadniczych. Dodatkowo czynione są rozważania dotyczące pozycji ustrojowej prezydenta w Konstytucji RP co jest koniecznym punktem wyjścia dla dalszych szczegółowych rozważań. Rozdział ten zawiera analizę w zakresie genezy oraz ewolucji i rozwoju instytucji prezydenta w polskich konstytucjach. Odnosi się do projektowanych w przeszłości zmian konstytucji w zakresie Prezydenta RP a także analizę instytucji Prezydenta RP jako organu władzy wykonawczej. W rozdziale znajdują się także rozważania dotyczące relacji Prezydenta RP z

Radą Ministrów, funkcji i zadań ustrojowych a także granicy wykonywania kompetencji przez Prezydenta RP.

Rozdział drugi zawiera charakterystykę aktów urzędowych prezydenta poprzez osadzenie ich w systemie źródeł prawa. W pierwszej kolejności dokonałem charakterystyki systemu źródeł prawa w RP, a następnie została przeprowadzona ich analiza, która miała na celu przedstawienie szerokiego katalogu aktów prawnych podejmowanych przez Prezydenta RP. Miało to na celu wskazanie, jak wiele form prawnych mogą obejmować działania prawne prezydenta w ramach podejmowanych przez niego czynności prawnych, które należą do katalogu aktów urzędowych prezydenta. Dokonałem analizy systemu źródeł prawa w RP, a następnie kolejno rozporządzeń, zarządzeń, postanowień i rozporządzeń z mocą ustawy.

Rozdział trzeci zawiera analizę aktów urzędowych Prezydenta RP, które podlegają kontrasygnacie. Rozdział ten wskazuje na liczne problemy natury praktycznej, które występują w toku podejmowania przez prezydenta aktów urzędowych, dla których ważności wymagana jest kontrasygnata udzielania przez Prezesa Rady Ministrów. W szczególności znaczenie ma tutaj kwestia rozbieżnego interpretowania części aktów urzędowych podlegających kontrasygnacie, zarówno w zakresie samej procedury kontrasygnowania, jak również skutków prawnych tej czynności. Praktyka ustrojowa ostatnich lat sprawiła, iż w omawianym zakresie pojawiają się kolejne wątpliwości interpretacyjne wpływające istotnie na funkcjonowanie państwa. Poddałem analizie genezę aktów urzędowych podlegających kontrasygnacie. Następnie skoncentrowałem się na charakterze prawnym tych aktów, jak również charakterze prawnym kontrasygnaty. Ustaliłem, jakie akty prawne podlegają kontrasygnacie oraz jaka jest rola Prezesa Rady Ministrów w procesie kontrasygnowania a także jego odpowiedzialność za kontrasygnowane akty urzędowe. Analizę zakończyłem odniesieniem do praktyki ustrojowej w tym zakresie.

Rozdział czwarty koncentruje się na najbardziej istotnym elemencie aktów urzędowych, czyli aktach urzędowych prezydenta, które nie podlegają kontrasygnacie. Prerogatywy prezydenta będące w istocie jego uprawnieniami o charakterze osobistym wymagały pogłębionej analizy właśnie z uwagi na fakt, iż praktyka ustrojowa ostatnich lat pokazała, że charakter tych aktów, początkowo stosunkowo jednoznaczny, pod wpływem praktyki ustrojowej funkcjonowania państwa i jego organów stały się elementem aktów urzędowych wywołującej największe kontrowersje. Początek prowadzonej analizy stanowiła geneza aktów urzędowych niepodlegających kontrasygnacie a także ich prawny charakter. Następnie prowadziłem analizę pod kątem aktów urzędowych niepodlegających kontrasygnacie odnoszących się do

poszczególnych władz. Zbadałem także akty urzędowe niepodlegające kontrasygnacie, które nie odnoszą się w istocie do konkretnej władzy. Następnie przeanalizowałem odpowiedzialność Prezydenta RP za te akty urzędowe. Prowadzona analiza została zwieńczona odniesieniem się do praktyki ustrojowej.

Rozdział piąty zawiera analizę pozostałych aktach urzędowych prezydenta, które w istocie mają charakter czynności urzędowych, które nie mają *stricte* prawnego charakteru. Nie wywołują bowiem skutków prawnych, ale często mają istotne znaczenie dla funkcjonowania urzędu prezydenta. Ich jednoznaczna klasyfikacja napotyka trudności. Pomimo tego podjąłem próbę ich analizy oraz klasyfikacji, gdyż pomimo swoistego charakteru należą one do katalogu aktów urzędowych prezydenta. Przeanalizowałem czynności faktyczne Prezydenta RP a także orędzia, wizyty zagraniczne, jak również wizyty i przemówienia. Zbadałem również akty urzędowe prezydenta o charakterze *sui generis*. Analizę zakończyłem odniesieniem do praktyki ustrojowej.

Podsumowanie zawiera wnioski z przeprowadzonych badań a także informacje o realizacji celów badawczych. W tej części pracy zawarłem swoje krytyczne stanowisko negujące pojawiającą się w ostatnich latach a do tego nasilającą się tendencję do przyznawania prymatu praktyce ustrojowej nad praktyką prawa. Jako przyczynę problemu wskazuję spór polityczny, który skutkuje erozją prawa oraz rozwiązań ustrojowych zapisanych w ustawie zasadniczej. Postuluję, aby w celu zakończenia sporu, który przeniósł się z obszaru polityki na obszar prawa dokonać zmiany ustawy zasadniczej, gdyż jest to jedyne rozwiązanie, które może zakończyć spór oraz przywrócić konieczny prymat prawa nad często bieżącą praktyką polityczną. Opisałem wyniki prowadzonych przeze mnie badań a także efekt weryfikacji postawionych tez badawczych.

Osiągnięte wyniki

W wyniku przeprowadzonych badań ustaliłem, że akty urzędowe prezydenta w Konstytucji RP roku posiadają zróżnicowany charakter a treść przepisów konstytucji nie definiuje ich w sposób jednoznaczny. Generalnie rzecz ujmując można powiedzieć, iż akty urzędowe prezydenta dzielą się ze względu na ich formę, czyli akty prawne oraz pozostałe akty urzędowe oraz ze względu na charakter ustrojowy, czyli na akty podlegające kontrasygnacie oraz prerogatywy prezydenta zwolnione z obowiązku kontrasygnaty. Można również wskazać na istnienie czynności urzędowych nie posiadających często formy pisemnej. Akty urzędowe są

oddzielnym katalogiem, który funkcjonuje obok czynności urzędowych posiadających charakter aktów *sui generis*. Moim zdaniem katalog aktów urzędowych prezydenta a tym bardziej czynności urzędowych prezydenta nie ma charakteru zamkniętego. Praktyczne znaczenie ustrojowe dla funkcjonowania państwa oraz jego organów mają jednak akty urzędowe rozumiane jako akty prawne. Wynika to z faktu, iż wywołują one określone skutki prawne, także w stosunku do Rady Ministrów, czy w stosunku do władzy sądowniczej. Dlatego też najbardziej istotnymi z uwagi na praktykę ustrojową są akty urzędowe podlegające kontrasygnacie oraz prerogatywy prezydenta. To właśnie w obszarze tych dwóch wskazanych powyżej kategorii pojawiły się w wyniku praktyki funkcjonowania państwa największe wątpliwości. Przez lata obowiązywania Konstytucji RP, gdzie nie występowały wątpliwości w zakresie aktów urzędowych, a dokładnie rzecz ujmując aktów prawnych wydawanych przez prezydenta, w wyniku praktyki ustrojowej doszło do negatywnych zjawisk związanych z kwestionowaniem statusu aktów prawnych pochodzących od prezydenta. Uważam, że działania takie podejmowane w toku praktyki ustrojowej (politycznej) funkcjonowania państwa są szkodliwe dla stabilności ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Działania o charakterze czynności (aktów) prawnych podejmowane przez prezydenta na gruncie Konstytucji RP roku zarówno samodzielnie, jak i w warunkach kontrasygnaty udzielanej przez Prezesa Rady Ministrów dotyczą newralgicznych dla funkcjonowania państwa a także jego prawnej stabilności obszarów. Wynikają nie tylko z przyjętego w ustawie zasadniczej systemu rządów, ale również wprost z zasady trójpodziału władzy stanowiącej fundament ustroju Rzeczypospolitej Polskiej. Podział i równoważenie się władz w systemie ustrojowym RP dotyczy nie tylko relacji pomiędzy władzą ustawodawczą, władzą wykonawczą i władzą sądowniczą. Dotyczy także relacji pomiędzy Prezydentem RP i Radą Ministrów jako organami dwuczłonowej egzekutywy. Pomimo prymatu Rady Ministrów w ramach władzy wykonawczej Konstytucja RP przyznaje Prezydentowi RP znaczące kompetencje, w tym zwłaszcza prerogatywy, czyli uprawnienia osobiste wykonywane bez udziału innych podmiotów oraz wyłączone spod ich kontroli.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzam, że praktyka ustrojowa (polityczna) ostatnich lat ma negatywny wpływ na funkcjonowanie instytucji i mechanizmów ustrojowych Rzeczypospolitej Polskiej. Od kilku lat pojawiają się bowiem koncepcje u których podstaw leży prymat praktyki ustrojowej (często bieżącej) nad prawem. W imię często partykularnych interesów politycznych kwestionowane są funkcjonujące z powodzeniem i od lat mechanizmy konstytucyjno – ustrojowe. W szczególności podważana jest właśnie prawna skuteczność

działań prezydenta a także w konsekwencji – organów władzy sądowniczej. Truizmem jest stwierdzenie, że podważanie skuteczności czy też wskazywanie na możliwość prawnego podważania aktów prawnych głowy państwa stanowi niebezpieczny precedens niemal nieznaną dotychczas praktyce ustrojowej RP, tym bardziej iż koncepcje w tym zakresie wywodzą się nie z konkretnych przepisów prawa ale opierają się na daleko idącej i często wywołującej poważne wątpliwości wykładni przepisów prawa o charakterze ogólnym, które nie zawierają w istocie regulacji w zakresie proceduralnym a jedynie normy o charakterze ustrojowym.

Przeprowadzona przeze mnie analiza doprowadziła do wniosku, iż jednym z elementów wywołujących nieznaną wcześniej w nauce prawa (w szczególności konstytucyjnego) wątpliwości oraz propozycje wykładni, jest różne pojmowanie wzajemnych relacji pomiędzy prawem krajowym, a dokładnie rzecz ujmując przepisami konstytucji a prawem Unii Europejskiej. Różnice te pogłębiają rozbieżności w tym zakresie istniejące w związku z orzecznictwem sądów krajowych oraz Trybunału Konstytucyjnego a orzecznictwem sądu Unii Europejskiej tj. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Podstawą sporu, który ma negatywny wpływ na funkcjonowanie władz w Rzeczypospolitej Polskiej jest więc rozbieżność pomiędzy prawem oraz organami i sądami o charakterze międzynarodowym a prawem oraz sądami krajowymi i sądem konstytucyjnym. Z przeprowadzonych badań wynika ponadto, iż to spór o charakterze politycznym wywołał spór o charakterze prawnym. Tak więc to praktyka ustrojowa (polityczna) była swoistym katalizatorem dla sporu prawnego. Niestety, jak już wcześniej wspomniano praktyka ustrojowa pokazała, iż argumenty o charakterze politycznym wyprzedziły argumenty o charakterze prawnym.

Moim zdaniem konsekwencją tego sporu jest osłabienie państwa i jego instytucji. Możliwość kwestionowania działań prawnych dokonywanych przez prezydenta w sytuacji nie tylko braku wyraźnej podstawy prawnej, jak również choćby zwyczaju lub utrwalonej praktyki w tym zakresie wywołuje negatywne skutki w systemie prawnym oraz ustrojowym Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzi to przede wszystkim do naruszenia zasady pewności prawa a także umożliwia kwestionowanie aktów prawnych, które wywołały już swoje skutki prawne. Uderza to przede wszystkim we władzę sądowniczą. Działania takie doprowadziły choćby do prób kwestionowania statusu sędziów co samo w sobie jest niebezpieczne dla funkcjonowania nie tylko samej władzy sądowniczej, ale także dla funkcjonowania państwa jako całości.

Negatywnie oceniam działania polegające na łamaniu zasady trójpodziału władzy oraz pozycji ustrojowej prezydenta przez podejmowanie działań o charakterze politycznym, w oderwaniu od norm prawnych. Negatywnie oceniam próby podważania statusu sędziów sądów a także

Trybunału Konstytucyjnego, które w istocie prowadzą do podważania czynności prawnych prezydenta wynikających z jego uprawnień o charakterze osobistym. Na krytykę jako pozbawione podstawy prawnej, zasługują również próby poddania sądowej lub administracyjnej kontroli wszystkich aktów prawnych prezydenta i zrównanie ich statusu z aktami o charakterze decyzji administracyjnych. Jest to sytuacja bez precedensu.

W wyniku przeprowadzonych badań ustaliłem, iż akty prawne prezydenta mające swoją podstawę w przepisach konstytucji i jako takie nie podlegają kontroli sądowej, gdyż sama koncepcja takiej kontroli stoi w sprzeczności z charakterem tych aktów a ponadto prowadzi do złamania zasady trójpodziału władzy. Kontrola taka nie ma również podstawy prawnej a koncepcje interpretacji przepisów o charakterze ustrojowym w kierunku wydobywania z nich podstawy do takiej kontroli nie przekonują o swojej słuszności.

Uważam, iż w obecnej sytuacji prawnej oraz faktycznej konieczny jest powrót do sytuacji, w której funkcjonuje wyraźny prymat prawa nad praktyką polityczną. Bez tego będzie w dalszym ciągu dochodziło do podejmowania działań niemających podstawy prawnej oraz stojących w sprzeczności z przepisami Konstytucji RP. Przeprowadzone przeze mnie badania uprawniają mnie do postawienia postulatu dalej idącego, polegającego na zaproponowaniu uchwalenia nowej ustawy zasadniczej, która mogłaby w sposób jednoznaczny rozwiązać dostrzeżone problemy. Moim zdaniem spór polityczny oraz będący jego konsekwencją spór prawny wywołał zbyt daleko idące skutki prawne, aby możliwe było jego naprawienie bez zmiany konstytucji. Nie można bowiem zapominać, iż wskazane powyżej źródła kryzysu wynikają również z funkcjonujących obecnie regulacji konstytucyjnych, które nie są w niektórych obszarach dostatecznie precyzyjne a także przewidują nałożenie się kompetencji przysługujących Prezydentowi RP i Radzie Ministrów. Oznacza to, że bez zmiany ustawy zasadniczej będzie ciągle istniało pole potencjalnych konfliktów w ramach władzy wykonawczej. Zmiana konstytucji pozwoli również na jednoznaczne rozstrzygnięcie sporu wokół funkcjonowania władzy sądowniczej co w konsekwencji przyczyni się do umocnienia zasady praworządności a także w aspekcie praktycznym usprawni funkcjonowanie sądownictwa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Myszę, że kwestia charakteru oraz praktycznego funkcjonowania aktów urzędowych prezydenta jest swoistą soczewką, w której skupiły się o wiele głębsze w istocie problemy związane w praktyką konstytucyjno – ustrojową funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej. Dlatego postuluję, aby podjąć działania mające na celu zakończenie sporu prawnego, którego znaczącym niestety elementem jest pozycja ustrojowa prezydenta oraz podejmowane przez

niego akty urzędowe poprzez stworzenie od podstaw prawnego fundamentu funkcjonowania państwa – nowej ustawy zasadniczej. Istniejące obecnie rozwiązania prawnoustrojowe okazały się bowiem niewystarczające dla zapewnienia sprawnego i opartego na przepisach prawa funkcjonowania państwa.

Ponadto wynikiem badań jest potwierdzenie zapatrywania o potrzebie wzmocnienia pozycji ustrojowej prezydenta oraz o braku możliwości kwestionowania na drodze sądowej podejmowanych przez prezydenta na podstawie przepisów konstytucji aktów prawnych a także zapewnienia bezwzględnego prymatu prawa nad praktyką polityczną.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

W toku dotychczasowej działalności naukowej koncentrowałem się na zagadnieniach prawa konstytucyjnego a w szczególności ustroju państwa w Konstytucji RP. Ten obszar badawczy traktuję jako fundament oraz punkt wyjścia dla bardziej szczegółowych rozważań. Prowadzone przeze mnie w tym obszarze analizy doprowadziły do wniosku, iż ustawa zasadnicza oraz jej regulacje stanowią prawny punkt odniesienia dla innych (zewnętrznych) systemów prawnych. Oznacza to, iż Konstytucja RP jako akt prawny regulujący na poziomie fundamentalnym funkcjonowanie państwa musi być podstawą oraz punktem odniesienia dla rozważań, które mogą obejmować, co oczywiste, zarówno inne krajowe akty prawne, ale także akty prawne pochodzące od zewnętrznych podmiotów stanowiących prawo. Mam tu na myśli zarówno normy prawa międzynarodowego, jak również normy prawa stanowionego przez podmioty prawa międzynarodowego (organizacje międzynarodowe). Myślę, że inne postrzeganie problemu prowadzi do wniosków, których konsekwencją jest naruszenie ustroju państwa. Tylko bowiem przyjęcie prawa krajowego jako pierwotnego i posiadającego charakter fundamentalny pozwala na uniknięcie kolizji norm prawnych, które mogą w istocie prowadzić do erozji krajowego systemu prawnego. W sytuacji zakwestionowania prymatu prawa krajowego zaczynają, co można łatwo dostrzec, narastać kolejne, za każdym razem dalej idące problemy w funkcjonowaniu krajowego systemu prawnego, poczynając od warstwy ustawowej a kończąc na warstwie konstytucyjno – ustrojowej. Jak się okazało zasady rozstrzygnięcia kolizji norm prawnych w tym przypadku nie dają zadowalających rezultatów i prowadzą do erozji jednego z systemów prawnych. Dlatego też na dłuższą metę jedynie przyjęcie bezwzględnego

prymaty ustawy zasadniczej w stosunku do aktów prawnych pochodzących od podmiotów zewnętrznych pozwala na zachowanie stabilności ustroju państwa oraz zachowanie zasady równowagi władz. Wskazany powyżej fundament moich badań doprowadził do podjęcia analizy kolejnych powiązanych obszarów.

Pierwszym z nich były badania nad procesem implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Zajmowałem się przede wszystkim analizą procesu ustawodawczego, który prowadził do wykonania prawa pochodnego Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej. Efektem mojej pracy było stwierdzenie, iż proces wykonywania prawa Unii Europejskiej w krajowym systemie prawnym dzieli się na implementację obejmującą całość badanego procesu oraz transpozycję, która w istocie dotyczy części związanej z krajowym procesem ustawodawczym. To właśnie badania nad krajowym procesem ustawodawczym pod kątem wykonywania prawa Unii Europejskiej wywarły znaczący wpływ na prezentowany przeze mnie pogląd w zakresie relacji prawa krajowego i prawa Unii Europejskiej. Skutkowały one już lata temu przyjęciem prymatu prawa krajowego (ustawy zasadniczej) nad prawem Unii Europejskiej, zarówno pierwotnym jak i pochodnym. Dalsze badania wpływu członkostwa RP w UE na ustrój konstytucyjny RP oraz na krajowy system prawny a także organy władz tylko utwierdziły mnie w tym zapatrywaniu. Oczywiście jestem świadomy odmiennych poglądów w tym zakresie. Moim zdaniem ich źródłem jest przyjęcie wewnątrznie sprzecznego oraz niezgodnego z sytuacją faktyczną założenia, iż to organizacja międzynarodowa jaką jest Unia Europejska stanowi fundament dla państw członkowskich podczas gdy sytuacja jest zgoła odwrotna. Fakty wskazują, iż to państwa członkowskie są tworem pierwotnym w stosunku do organizacji międzynarodowej jaką jest Unia Europejska. W związku z tym logicznym jest, iż akty prawne tego podmiotu nie mogą mieć prymatu nad prawem krajowym rangi konstytucyjnej. Obszar ten obejmuje 10 publikacji, w tym 1 monografię, 2 rozdziały w monografiach naukowych oraz 7 artykułów naukowych.

1. **Trubalski A.:** *Wybrane aspekty implementacji dyrektyw Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej* = *Selected issues on the process of the implementation of the European Union directives into the national law of the Republic of Poland*. Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2013, nr 1, s. 173-197, p-ISSN: 2082-1212, DOI: 10.15804/ppk.2013.01.08.

Publikacja ta zawiera wstępny zarys problematyki dotyczącej implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazuje na konieczność udziału w tym procesie zarówno władzy ustawodawczej, jak również władzy wykonawczej a także władzy sądowniczej. Określa konieczność wyróżnienia etapów procesu implementacji.

2. **Mojak R., Trubalski A.:** *Rola i zadania Rady Ministrów w procesie transpozycji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.* [w:] Grzybowski M., Kuca G., Mikuli P. (red.): *Ustroje. Historia i współczesność. Polska - Europa - Ameryka Łacińska. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Jackowi Czajkowskiemu.* Kraków: Uniwersytet Jagielloński w Krakowie 2013, s. 592-611, ISBN 978-83-233-3559-7.

W publikacji tej poddałem pogłębionej analizie udział władzy wykonawczej, a w szczególności Rady Ministrów w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzone badania były konsekwencją poczynionego wcześniej założenia na temat złożoności procesu implementacji a także konieczności bliższej analizy poszczególnych jego faz, w tym wyodrębnienia w ramach procesu implementacji procesy transpozycji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

3. **Mojak R., Trubalski A.:** *Rola ustrojowa i zadania Senatu w procesie integracji RP z Unią Europejską = Political role and the tasks of the senate in the process of the integration of the Republic of Poland with the European Union.* Gdańskie Studia Prawnicze 2014, T. 31, s. 919-941, p-ISSN: 1734-5669.

Powyższa publikacja miała na celu analizę procesu implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście udziału w tym procesie władzy ustawodawczej, a konkretnie rzecz ujmując jednego z jej organów, tj. Senatu. Powodem wyboru tematu opracowania były istniejące w czasie prowadzenia badań wątpliwości w zakresie charakteru udziału Senatu w procesie implementacji. Izba ta nie sprawuje bowiem funkcji kontrolnej w stosunku do Rady Ministrów, a jedynie uczestniczy w procesie ustawodawczym. Przedmiotem rozważań przy okazji prowadzonych badań były też zagadnienia związane z tzw. „funkcją europejską” parlamentu.

4. **Trubalski A.:** *Ewolucja pozycji ustrojowej władzy wykonawczej w warunkach członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej = Evolution of the political*

positions of executive power under the Republic of Poland membership in the European Union. Zeszyty Naukowe WSEI. Seria Administracja 2015, T. 5, nr 1, s. 163-177, p-ISSN: 2084-8080.

Przedmiotowa publikacja jest związana z widoczną w procesie funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej zmianą pozycji ustrojowej władzy wykonawczej. Prowadzone przeze mnie badania doprowadziły do wniosku, iż pozycja ustrojowa władzy wykonawczej w stosunku do władzy ustawodawczej ulega znaczącemu wzmocnieniu oraz ewolucji w związku z członkostwem RP w UE. Wynika to z faktu, iż przedstawiciele władzy wykonawczej biorą aktywny udział w tworzeniu na forum organów Unii Europejskiej prawa, które jest następnie implementowane przez państwa członkowskie. Oznaczało to faktyczne zmniejszenie udziału parlamentu krajowego w tworzeniu prawa UE.

5. **Trubalski A.:** *Integracja Polski z Unią Europejską w świetle Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku.* [w:] Rycerska I., Gołoś M. (red.): *Polska i Chorwacja a Unia Europejska.* Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2016, s. 13-28, ISBN: 978-83-8019-396-3.

Publikacja stanowi próbę całościowego opisu i analizy konstytucyjnych podstaw związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Zawiera ona analizę zarówno podstaw prawnych przystąpienia RP do UE, jak również zależności pomiędzy systemem prawnym Unii Europejskiej a systemem prawnym Rzeczypospolitej Polskiej.

6. **Trubalski A.:** *Prawne aspekty implementacji prawa UE do systemu prawnego RP.* Warszawa: Wydawnictwo C.H. Beck 2016, ss. 240, ISBN 978-83-255-8842-7.

Monografia jest zaktualizowaną wersją mojej rozprawy doktorskiej. Zawiera kompleksową analizę prawnoustrojowych podstaw a także mechanizmów prawnych implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Na jej treść składa się omówienie prawa Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej a także charakter procesu jego implementacji. Ponadto opisuje rolę władzy wykonawczej oraz władzy ustawodawczej i organów tych władz w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Poddaje również analizie kwestie dotyczące stosowania prawa Unii Europejskiej przez organy władzy publicznej. Istotnym elementem monografii jest wyodrębnienie w ramach procesu implementacji procesu jego transpozycji.

7. **Trubalski A.**: *Rozporządzenie jako potencjalny instrument transpozycji prawa Unii Europejskiej*. Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2017, nr 5, s. 225-240, p-ISSN: 2082-1212, DOI: 10.15804/ppk.2017.05.13.

W publikacji tej poddaje analizie możliwość wykorzystywania rozporządzenia jako aktu wykonawczego do ustawy jako potencjalnego instrumentu transpozycji prawa Unii Europejskiej do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazuję, iż mechanizm taki jest prawnie dopuszczalny choć jest jednocześnie ograniczony w zakresie przedmiotowym z uwagi na charakter prawny rozporządzenia, w szczególności możliwość jego wydawania tylko na podstawie i w celu wykonania ustawy.

8. **Trubalski A.**: *Incorporation of European Union Legal Acts into the Legal System of the Republic of Poland = Wykonywanie aktów prawnych Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej*. Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2020, nr 5, s. 191-201, p-ISSN: 2082-1212, DOI: 10.15804/ppk.2020.05.14.

Publikacja stanowi próbę syntetycznego przedstawienia moich wyników badań dotyczących wykonywania aktów prawnych Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej. Publikacja została napisana w języku angielskim co w moim zamysle miało dać możliwość na zapoznanie się z wynikami prowadzonych przeze mnie badań osobom spoza Polski.

9. **Hadala-Skóra A. M., Trubalski A.**: *The implementation of European Union law into the legal system of The Republic of Poland. Theoretical and legal aspects*. *Biznes i Pravo = Business and Law* 2022, No 3, pp. 48-63, p-ISSN: 2603-3437, e-ISSN: 2603-3445.

Celem publikacji było przedstawienie wyników badań dotyczących teoretycznoprawnych podstaw wykonywania aktów prawnych Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej widzianych przez pryzmat polskiej ustawy zasadniczej. Publikacja została napisana w języku angielskim co w moim zamysle miało dać możliwość na zapoznanie się z wynikami prowadzonych przeze mnie badań osobom spoza Polski.

10. Maksymiuk M., Trubalski A.: *Application of European Union law by the authorities of the Republic of Poland*. Juris Gradibus 2023, Vol. 3, pp. 146-169, p-ISSN: 2585-3554, DOI: 10.5281/zenodo.8424923.

Celem publikacji było przedstawienie wyników badań dotyczących udziału władzy ustawodawczej i władzy wykonawczej oraz organów tych władz w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej widzianych przez pryzmat polskiej ustawy zasadniczej. Publikacja została napisana w języku angielskim co w moim zamyśle miało dać możliwość na zapoznanie się z wynikami prowadzonych przeze mnie badań osobom spoza Polski.

Drugim obszarem badawczym któremu poświęciłem szczególną uwagę było funkcjonowanie władzy wykonawczej oraz jej organów. Również w tym przypadku znaczną część badań poświęciłem wpływowi jaki wywarło na władzę wykonawczą członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Stanowiło to logiczną a także naturalną konsekwencję wcześniejszych badań. Doprowadziły mnie ona do wniosku, iż z biegiem czasu wpływ ten jest bardziej znaczący i nie znany wcześniej praktyce ustrojowej. Dodatkowo prowadzone analizy ujawniły kolejne interesujące mnie pola aktywności naukowej związane z relacjami pomiędzy organami władzy wykonawczej, nie tylko na kanwie członkostwa w UE ale także w ramach praktyki politycznej a konkretnie sporu politycznego. Kumulacja wpływu członkostwa RP w UE oraz sporu politycznego doprowadziła do sytuacji, w której zarysował się prymat praktyki politycznej nad utartą praktyką prawną. Proces ten stał się szczególnie widoczny w relacjach pomiędzy Prezydentem RP i Radą Ministrów, a w szczególności Prezesem Rady Ministrów. Moim zdaniem to właśnie obszar aktów urzędowych prezydenta najbardziej uwidoczniał ten fakt. Dlatego właśnie zdecydowałem się na bliższą i wzbogaconą o element praktyki ustrojowej (politycznej) analizę tego zagadnienia. Uważam, że to właśnie element praktyki ostatnich lat pozwolił na nowe spojrzenie na tematykę aktów urzędowych prezydenta. Przyniosły one bowiem znaczące zmiany o charakterze zarówno ilościowym, jak i jakościowym w postrzeganiu w szczególności prerogatyw prezydenta. Pojawiły się nowe nieznane wcześniej koncepcje choćby ich sądowej kontroli. Również w obszarze aktów podlegających kontrasygnacie można z łatwością dostrzec nowe płynące z praktyki koncepcje w zakresie choćby możliwości wycofania udzielonej kontrasygnaty. Szczególnie interesujące jak również kontrowersyjne wydają się koncepcje dotyczące proceduralnych aspektów takich czynności.

Obszar ten obejmuje 8 publikacji, w tym 4 rozdziały w monografiach naukowych oraz 4 artykuły naukowe

1. **Trubalski A.:** *Ewolucja pozycji ustrojowej władzy wykonawczej w warunkach członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej – Evolution of the political positions of executive power under the Republic of Poland membership in the European Union.* Zeszyty Naukowe WSEI. Seria Administracja 2015, T. 5, nr 1, s. 163-177, p-ISSN: 2084-8080.

Przedmiotowa publikacja jest związana z widoczną w procesie funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej zmianą pozycji ustrojowej władzy wykonawczej. Prowadzone przeze mnie badania doprowadziły do wniosku, iż pozycja ustrojowa władzy wykonawczej w stosunku do władzy ustawodawczej ulega znaczącemu wzmocnieniu oraz ewolucji w związku z członkostwem RP w UE. Wynika to z faktu, iż przedstawiciele władzy wykonawczej biorą aktywny udział w tworzeniu na forum organów Unii Europejskiej prawa, które jest następnie implementowane przez państwa członkowskie.

2. **Trubalski A.:** *Uprawnienia organów władzy wykonawczej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa państwa – Competencies of executive authorities in the field of state security.* Przegląd Sejmowy 2017, nr 3, s. 107-125, p-ISSN: 1230-5502.

Publikacja stanowi analizę konstytucyjnych uprawnień władzy wykonawczej i jej organów w zakresie bezpieczeństwa państwa. Jej celem była nie tylko identyfikacja poszczególnych uprawnień oraz kompetencji, ale także podkreślenie, że Prezydent RP i Rada Ministrów posiadają uprawnienia w tym zakresie, które w pewnych sytuacjach mogą się przenikać. W szczególności sposób sformułowania kompetencji Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa może skutkować pojawieniem się wątpliwości co do ich charakteru oraz zakresu.

3. **Trubalski A.:** *The role of the President of the Republic of Poland in ensuring the security of the state – Rola Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie bezpieczeństwa państwa.* Przegląd Prawa Publicznego 2018, nr 11, s. 54-62, p-ISSN: 1896-8996.

Przedmiotem publikacji jest analiza roli Prezydenta RP w zapewnieniu bezpieczeństwa państwa widziana przez pryzmat nie tylko jego kompetencji czy uprawnień w analizowanym

zakresie, ale także z uwzględnieniem jego roli ustrojowych. Pozwala to na szersze spojrzenie na zagadnienie bezpieczeństwa państwa a także udział głowy państwa w działaniach na rzecz jego zapewnienia.

4. **Trubalski A.**: *Funkcje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej*. Przegląd Prawa Konstytucyjnego 2024, T. 79, nr 3, s. 59-69, p-ISSN: 2082-1212, DOI: 10.15804/ppk.2024.03.05.

Powyższa publikacja odnosi się do analizy funkcji ustrojowych Prezydenta RP, które pełni on w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Potrzeba pogłębionej analizy tego zagadnienia była związana przede wszystkim z analizą treści a także kierunkiem nowelizacji ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej oraz Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

5. Szmulik B., **Trubalski A.**: *Kompetencje Rady Ministrów i jej członków w zakresie bezpieczeństwa państwa*. [w:] Baratyński Ł., Ramiączek P., Spryszak K. (red.): *Współczesne wyzwania państwa i prawa: księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej profesora Jerzego Jaskierni*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2017, s. 570-579, ISBN: 978-83-8019-653-7.

Publikacja miała na celu zbadanie kwestii związanych z kompetencjami a także uprawnieniami Rady Ministrów jako organu władzy wykonawczej w obszarze dotyczącym bezpieczeństwa państwa. Dodatkowym elementem prowadzonej analizy było również zbadanie kompetencji członków Rady Ministrów w badanym zakresie. Pozwoliło to na bardziej szczegółowe przeanalizowanie kwestii bezpieczeństwa państwa w ujęciu konstytucyjnoprawnym.

6. Mojak R., **Trubalski A.**: *Pozycja ustrojowa Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie polityki zagranicznej oraz w procesie funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej*. [w:] Ciapała J., Mijał P. (red.): *Wokół wybranych problemów konstytucjonalizmu: księga jubileuszowa profesora Andrzeja Balabana*. Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 2017, s. 250-268, ISBN: 978-83-7666-485-9.

Przedmiotowa publikacja dotyczy analizy pozycji ustrojowej Prezydenta RP nie tylko w zakresie jego ogólnych kompetencji dotyczących prowadzenia polityki zagranicznej, ale także wskazuje na konieczność wyróżnienia w ramach tego obszaru także polityki prowadzonej w stosunku oraz w ramach Unii Europejskiej. W wyniku przeprowadzonej analizy wskazują, iż polityka zagraniczna w stosunku do Unii Europejskiej powinna stanowić wyraźną domenę Rady Ministrów podczas gdy udział Prezydenta RP w prowadzeniu polityki zagranicznej powinien przejawiać się w obszarze obejmującym inne państwa.

7. **Trubalski A.:** *Pozycja ustrojowa oraz funkcje i zadania ustrojowe Prezydenta Rzeczypospolitej w świetle Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.* [w:] Bożyk S., Olechno A. (red.): *Ustrój państwa, myśl polityczno-prawna, współczesne systemy rządów: prace ofiarowane profesorowi zw. nauk prawnych Adamowi Jamrozowi z okazji Jego Jubileuszu.* Białystok: Wydawnictwo Temida 2 2018, s. 199-212, ISBN: 978-83-65696-00-7.

Publikacja jest próbą syntetycznego przedstawienia pozycji ustrojowej oraz funkcji i zadań ustrojowych Prezydenta RP widzianych przez pryzmat bieżącego funkcjonowania państwa. Wskazuje na kwestie związane ze zbyt ogólnym sformułowaniem pozycji ustrojowej głowy państwa w zakresie prowadzenia polityki zagranicznej oraz w zakresie bezpieczeństwa państwa.

8. **Trubalski A.:** *Rada Ministrów i Administracja Rządowa.* [w:] Grabowski R. (red. nauk.): *Podstawy ustroju Rzeczypospolitej Polskiej dla obywateli.* Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2024, s. 159-180, ISBN: 978-83-8180-917-7.

Publikacja stanowi rozdział w podręczniku mającym charakter nie tylko naukowy, ale też popularyzatorski. Stanowi omówienie kwestii związanych z funkcjonowaniem Rady Ministrów oraz administracji rządowej w przepisach obowiązującej ustawy zasadniczej. Ma za zadanie przybliżenie tych zagadnień osobom, które nie posiadają niezbędnej wiedzy prawniczej, czy też politologicznej a z uwagi na swoje zainteresowania lub też pracę zawodową powinny posiadać wiedzę w tym zakresie.

Trzecim obszarem badań było szeroko rozumiane funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości oraz jego organów, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań funkcjonujących w innych państwach demokratycznych. Zajmowałem się między innymi badaniem funkcjonowania sądów właściwych do spraw własności intelektualnej, prokuratur czy też rad sądownictwa w innych państwach. Podjąłem również badania dotyczące szeroko rozumianego rzetelnego procesu sądowego. Obszar ten obejmuje 15 publikacji, w tym 5 współredakcji naukowych monografi, 9 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 1 artykuł naukowy.

1. **Trubalski A.:** *Hiszpania*. [w:] Poglódek A. (red.): *Rady Sądownictwa w państwach Unii Europejskiej: przegląd rozwiązań*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2019, s. 171-179.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw funkcjonowania rady sądownictwa w Hiszpanii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

2. **Trubalski A.:** *Portugalia*. [w:] Poglódek A. (red.): *Rady Sądownictwa w państwach Unii Europejskiej: przegląd rozwiązań*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2019, s. 181-187.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw funkcjonowania rady sądownictwa w Portugalii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

3. **Trubalski A.:** *Rumunia*. [w:] Poglódek A. (red.): *Rady Sądownictwa w państwach Unii Europejskiej: przegląd rozwiązań*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2019, s. 189-194.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw funkcjonowania rady sądownictwa w Rumunii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

4. **Trubalski A.:** *Hiszpania*. [w:] Romanowski M., Poglódek A. (red.): *Tryb powoływania sędziów i rola rad sądownictwa w wybranych państwach europejskich*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2020, s. 167-177. [Seria: Prawo Publiczne], ISBN: 978-83-66344-65-5.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw powoływania sędziów oraz roli rady sądownictwa w tym procesie w Hiszpanii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

5. **Trubalski A.**: *Portugalia*. [w:] Romanowski M., Poglódek A. (red.): *Tryb powoływania sędziów i rola rad sądownictwa w wybranych państwach europejskich*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2020, s. 279-286. [Seria: Prawo Publiczne], ISBN: 978-83-66344-65-5.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw powoływania sędziów oraz roli rady sądownictwa w tym procesie w Portugalii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

6. **Trubalski A.**: *Rumunia*. [w:] Romanowski M., Poglódek A. (red.): *Tryb powoływania sędziów i rola rad sądownictwa w wybranych państwach europejskich*. Warszawa: Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2020, s. 287-294. [Seria: Prawo Publiczne], ISBN: 978-83-66344-65-5.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw powoływania sędziów oraz roli rady sądownictwa w tym procesie w Rumunii. Jej treść stanowi opis sposobu powoływania, składu oraz kompetencji tego organu. Przedmiotem badań są konstytucyjne oraz ustawowe podstawy jej funkcjonowania.

7. **Trubalski A.**: *Ewolucja polskich rozwiązań konstytucyjnych w zakresie gwarancji rzetelnego procesu sądowego*. [w:] Radosław Grabowski (red.): *XXV lat Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej: księga Jubileuszowa dedykowana Profesor Halinie Ziębie-Zaluckiej z okazji 70. rocznicy urodzin*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2022, s. 624-632, ISBN: 978-83-8180-576-6.

Publikacja zawiera analizę rozwiązań konstytucyjnych dotyczących rzetelnego procesu sądowego. W jej skład wchodzi badania rozwiązań funkcjonujących na przestrzeni lat a także ich ewolucja. Ma ona na celu zbadanie przedmiotowego zagadnienia pod kątem konstytucyjnych gwarancji rzetelnego procesu. Odnosi się zarówno do gwarancji instytucjonalnych, jak również tych o charakterze procesowym.

8. **Trubalski A.**: *Brazylia*. [w:] Trubalski A., Poglódek A. (red.): *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 2*. Warszawa: Wydawnictwo SWWS, 2022, s. 9-34, ISBN: 978-83-66454-48-4.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw ustrojowych prokuratury oraz statusu prokuratora w Brazylii. Treść opracowania stanowią badania dotyczące przepisów instytucjonalnych dotyczących prokuratury a także regulacji w zakresie statusu prokuratora. Przedmiotem rozważań są regulacji na szczeblu konstytucyjnym oraz ustawowym.

9. **Trubalski A.**: *Portugalia*. [w:] Trubalski A., Poglódek A. (red.): *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 1*. Warszawa: Wydawnictwo SWWS, 2022, s. 221-245, ISBN: 978-83-66454-47-7.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw ustrojowych prokuratury oraz statusu prokuratora w Portugalii. Treść opracowania stanowią badania dotyczące przepisów instytucjonalnych dotyczących prokuratury a także regulacji w zakresie statusu prokuratora. Przedmiotem rozważań są regulacji na szczeblu konstytucyjnym oraz ustawowym.

10. **Trubalski A.**: *Bulgaria*. [w:] Trubalski A., Poglódek A. (red.): *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 4*. Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2023, s. 49-74, ISBN: 978-83-66454-77-4.

Publikacja zawiera analizę prawnych podstaw ustrojowych prokuratury oraz statusu prokuratora w Bułgarii. Treść opracowania stanowią badania dotyczące przepisów instytucjonalnych dotyczących prokuratury a także regulacji w zakresie statusu prokuratora. Przedmiotem rozważań są regulacji na szczeblu konstytucyjnym oraz ustawowym.

11. **Trubalski A., Poglódek A.** (red.): *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 1*. Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2022, ss. 274, ISBN: 978-83-66454-47-7.

Publikacja stanowi współredakcję monografii naukowej dotyczącej statusu ustrojowego prokuratury oraz statusu prawnego prokuratora we współczesnych państwach. Tom 1.

- 12. Trubalski A., Poglódek A. (red.):** *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 2.* Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2022, ss. 248, ISBN: 978-83-66454-48-4.

Publikacja stanowi współredakcję monografii naukowej dotyczącej statusu ustrojowego prokuratury oraz statusu prawnego prokuratora we współczesnych państwach. Tom 2.

- 13. Trubalski A., Poglódek A. (red.):** *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 3.* Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2022, ss. 232, ISBN: 9788366454491.

Publikacja stanowi współredakcję monografii naukowej dotyczącej statusu ustrojowego prokuratury oraz statusu prawnego prokuratora we współczesnych państwach. Tom 3.

- 14. Trubalski A., Poglódek A. (red.):** *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 4.* Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2023, ss. 259 s. ISBN: 978-83-66454-77-4.

Publikacja stanowi współredakcję monografii naukowej dotyczącej statusu ustrojowego prokuratury oraz statusu prawnego prokuratora we współczesnych państwach. Tom 4.

- 15. Trubalski A., Poglódek A. (red.):** *Status ustrojowy prokuratury oraz status prawny prokuratora we współczesnych państwach w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym. T. 5.* Warszawa: Wydawnictwo SWWS 2023, ss. 215, ISBN: 978-83-66454-78-1

Publikacja stanowi współredakcję monografii naukowej dotyczącej statusu ustrojowego prokuratury oraz statusu prawnego prokuratora we współczesnych państwach. Tom 5.

Czwartym obszarem mojej aktywności naukowej były zagadnienia związane z konstytucyjnymi podstawami bezpieczeństwa państwa. Badania te obejmowały zarówno kwestie dotyczące instytucjonalnych aspektów zapewniania bezpieczeństwa, jak również

zagadnień dotyczących praw człowieka podczas sytuacji kryzysowych w tym możliwości ich ograniczenia. Obszar ten obejmuje 10 publikacji, w tym 1 redakcję naukową monografii, 5 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 4 artykuły naukowe.

1. **Trubalski A.:** *Uprawnienia organów władzy wykonawczej w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa państwa – Competencies of executive authorities in the field of state security*. Przegląd Sejmowy 2017, nr 3, s. 107-125, p-ISSN: 1230-5502.

Publikacja została poświęcona szeroko rozumianym kwestiom dotyczącym uprawnień władzy wykonawczej w zakresie bezpieczeństwa państwa. Jej istotę stanowi identyfikacja podziału tych uprawnień pomiędzy organy władzy wykonawczej oraz wskazanie na obszary, w których mogą się one przenikać. Zwróciłem również uwagę na kwestie współdziałania organów władzy wykonawczej w analizowanym obszarze.

2. **Trubalski A.:** *The role of the President of the Republic of Poland in ensuring the security of the state = Rola Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie bezpieczeństwa państwa*. Przegląd Prawa Publicznego 2018, nr 11, s. 54-62, p-ISSN: 1896-8996.

Publikacja zawiera rozważania na temat roli Prezydenta RP w zakresie bezpieczeństwa państwa. Wskazuje na najważniejsze obszary bezpieczeństwa w których działa głowa państwa. Opracowanie zostało napisane w języku angielskim, aby zapewnić lepszy dostęp do tej problematyki badaczom z zagranicy.

3. **Trubalski A.:** *Konstytucyjne mechanizmy zapewnienia bezpieczeństwa państwa w kontekście ochrony praw człowieka – Constitutional Mechanisms Of State Security In The Context Of Human Rights Protection*. Acta Iuridica Resoviensia 2021, T. 35, nr 4, s. 405-414, p-ISSN: 1730-3508, e-ISSN: 2720-0574, DOI: 10.15584/actaires.2021.4.29.

Przedmiotowa publikacja obejmuje swoim zakresem zarówno zagadnienia dotyczące mechanizmów zapewniających bezpieczeństwo państwu zawartych w ustawie zasadniczej, jak również rozważania dotyczące ochrony praw człowieka. Celem opracowania jest analiza rozwiązań konstytucyjnoprawnych, które zapewniają ochronę praw człowieka w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

4. Szmulik B., Trubalski A.: *Kompetencje Rady Ministrów i jej członków w zakresie bezpieczeństwa państwa*. [w:] Baratyński L., Ramiączek P., Spryszak K. (red.): *Współczesne wyzwania państwa i prawa: księga jubileuszowa z okazji 45-lecia pracy naukowej profesora Jerzego Jaskierni*. Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek 2017, s. 570-579, ISBN: 978-83-8019-653-7.

Publikacja miała na celu zbadanie kwestii związanych z kompetencjami a także uprawnieniami Rady Ministrów jako organu władzy wykonawczej w obszarze dotyczącym bezpieczeństwa państwa. Dodatkowym elementem prowadzonej analizy było również zbadanie kompetencji członków Rady Ministrów w badanym zakresie. Pozwoliło to na bardziej szczegółowe zbadanie kwestii bezpieczeństwa państwa w ujęciu konstytucyjnoprawnym.

5. Trubalski A., Trubalska J.: *Bezpieczeństwo Polski w cyberprzestrzeni*. [w:] Trubalska J., Wojciechowski Ł. (red.): *Bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni*. Lublin: Innovatio Press, Wydawnictwo Naukowe 2017, s. 17-29. [Seria: Monografie Wydziału Administracji Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie], ISBN: 978-83-64527-70-8.

Publikacja ma na celu przedstawienie zagadnień związanych z bezpieczeństwem państwa w cyberprzestrzeni. Pomimo, że pochodzi ona z 2017 roku to nie tylko zachowuje swoją aktualność, ale wręcz zyskuje na znaczeniu. W treści opracowania poddano analizie teoretyczne a także prawne zagadnienia związane z rozwojem a także przeciwdziałaniem zjawiskom bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni.

6. Trubalski A.: *Stany nadzwyczajne w Konstytucji RP z 1997 roku jako mechanizm zapewnienia bezpieczeństwa państwa*. [w:] Balicki R., Jabłoński M. (red.): *Dookoła Wojtek... księga pamiątkowa poświęcona doktorowi Arturowi Wojciechowi Preisnerowi*. Wrocław: Uniwersytet Wrocławski 2018, s. 455-463. [Seria: e-Monografie, nr 114], ISBN: 978-83-66066-00-7.

Publikacja zawiera analizę regulacji prawnych dotyczących stanów nadzwyczajnych w Konstytucji RP. Jako, że stanowią one konstytucyjny mechanizm zapewnienia bezpieczeństwa państwa to należy je traktować jako rozwiązanie o fundamentalnym znaczeniu w zakresie

bezpieczeństwa. Analiza zawiera rozważania dotyczące przesłanek oraz zasad wprowadzania stanów nadzwyczajnych a także mechanizmy współdziałania władz w tym zakresie.

7. **Trubalski A.**: *Restrictions on the freedom and rights of the individual for reason of protection of state security and public order during the period of emergency states.* [w:] Sitek M., Tafaro L., Indelicato M. (eds.): *From human rights to essential rights.* Józefów: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie 2018, s. 35-54, ISBN: 978-886629-015-5.

Publikacja stanowi analizę zagadnień na styku bezpieczeństwa państwa oraz ochrony praw człowieka. Odnosi się przede wszystkim do konstytucyjnych podstaw umożliwiających ograniczanie wolności oraz praw człowieka w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Wskazuje na mechanizmy prawne w tym zakresie. Opracowanie zostało napisane w języku angielskim, aby ułatwić zapoznanie się z jego treścią badaczom z zagranicy.

8. **Trubalski A.**: *Konstytucyjnoprawne podstawy bezpieczeństwa państwa.* [w:] Paździor M., Trubalska J., Wojciechowski Ł., Żywicka A. (red.): *Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku: podręcznik akademicki.* Lublin: Innovatio Press, Wydawnictwo Naukowe 2018, s. 31-43, ISBN: 978-83-64527-97-5.

Publikacja stanowi syntetyczną analizę konstytucyjnoprawnych podstaw bezpieczeństwa państwa, która jest skierowana głównie do studentów. Sposób zaprezentowania tematu ma na celu ułatwienie studentom poznanie omawianych kwestii. Omówiona problematyka dotyczy w głównej mierze instytucjonalnych podstaw bezpieczeństwa państwa.

9. **Trubalski A.**: *Artykuł 85 Konstytucji RP: obowiązek obrony ojczyzny.* [w:] Trubalski A. (red.): *Obowiązki człowieka i obywatela w Konstytucji RP z 1997 roku.* Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 2020, s. 125-158, ISBN: 978-83-7666-684-6.

Publikacja prezentuje analizę obowiązku obrony ojczyzny jako obowiązku zapisanego w Konstytucji RP. Opiera się na analizie przepisów ustawy zasadniczej, jak również przepisów ustaw. Ma na celu wskazanie, że obywatele RP mogą nie tylko korzystać z wolności i praw wskazanych w ustawie zasadniczej ale posiadają również obowiązki wobec państwa.

10. **Trubalski A.** (red.): *Obowiązki człowieka i obywatela w Konstytucji RP z 1997 roku.*

Warszawa: Wydawnictwo Sejmowe 2020, ss. 181, ISBN: 978-83-7666-684-6

Publikacja stanowi redakcję monografii naukowej poświęconej obowiązkowi człowieka i obywatela w Konstytucji RP. Jej celem jest pogłębiona analiza powyższych kwestii.

Poza wskazanymi obszarami podejmowałem również aktywność w zakresie praktycznego wykorzystania wyników moich badań. Skutkowało to moim zaangażowaniem w sporządzanie opinii prawnych i ekspertyz prawnych na zlecenie instytucji publicznych oraz podmiotów prywatnych.

Pragnę zwrócić uwagę, iż element praktyki był bardzo często obecny w mojej pracy naukowej, choć nie stroniłem również od badań o charakterze czysto teoretycznym. Wynika to z faktu, iż od kilkunastu lat nieprzerwanie wykonuję zawód radcy prawnego współpracując z podmiotami publicznymi oraz prywatnymi. Uważam, że praca naukowa w znaczący sposób wzbogaca moją praktykę prawniczą oraz daje cenną możliwość spojrzenia na problemy prawne z innej perspektywy nie zawsze dostępnej dla osób, które nie prowadzą badań naukowych.

W toku formułowania obszaru a następnie tematu badań, których uwieńczeniem jest złożenie wniosku w procedurze habilitacyjnej połączenie obszaru teoretycznego z obszarem praktyki stało się dla mnie działaniem wręcz naturalnym. Dało mi to bowiem możliwość innego niż dotychczas spojrzenia na akty urzędowe prezydenta, tym bardziej, że właśnie między innymi aktywność praktyków prawa doprowadziła do pojawienia się nowych koncepcji przyjętych przez praktykę ustrojową. Mam tu na myśli zarówno koncepcje dotyczące odmiennego niż dotychczas postrzegania charakteru prerogatyw jako uprawnień osobistych prezydenta, jak również idące jeszcze dalej niż to miało miejsce dotychczas koncepcje klasycznego ich pojmowania. Wyniki moich badań, jak również doświadczenia płynące z praktyki wykonywania zawodu radcy prawnego sprawiły, iż podzielałem klasyczne podejście do zagadnienia aktów urzędowych prezydenta. Myślę, że element praktyki pozwolił mi na bardziej wyraźne spojrzenie choćby na kwestie proceduralne pojawiające się od niedawna, którymi moim zdaniem można stosunkowo łatwo polemizować. Rzeczywiście, stosując jedynie podejście doktrynalne można napotkać istotne problemy w rozstrzygnięciu niektórych problemów prawnych, w tym z zakresu aktów urzędowych prezydenta. Jednak przy

wzbogaceniu analizy o kwestie proceduralne oparte na praktyce prawniczej można rozwiązać te problemy.

Mam nadzieję, że w przyszłości będę miał możliwość wzbogacenia tych dwóch płaszczyzn badawczych również o element porównawczy. W dotychczasowej pracy naukowej pojawił się on w znaczącej mierze w obszarze badań nad wymiarem sprawiedliwości i jego organami. Chciałbym jednak kontynuować swoje badania na temat władzy wykonawczej oraz wzajemnych relacji między jej organami w oparciu o analizę rozwiązań funkcjonujących w innych państwach, oczywiście również z uwzględnieniem praktyki ustrojowej. Uważam bowiem, że pryzmat ten daje możliwość dostrzeżenia głębszych relacji w tym zakresie.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

a) Dydaktyczne:

W ramach pracy dydaktycznej na Uniwersytecie Rzeszowskim prowadziłem w latach 2017 – 2025 następujące zajęcia:

1. Konstytucyjny system organów państwowych, ćwiczenia, kierunek administracja;
2. Instytucja Ombudsmana w Polsce i na świecie, wykład, kierunek administracja;
3. Nauka legislacji, wykład i ćwiczenia, kierunek prawo
4. Prawa człowieka w RP, wykład, kierunek administracja
5. Kreowanie wizerunku, konwersatorium, kierunek medycyna
6. Prawo konstytucyjne, ćwiczenia, kierunek prawo
7. Prawo partii politycznych, wykład i ćwiczenia, kierunek prawo
8. System polityczny Polski, wykład, kierunek dziennikarstwo
9. Prawo wyborcze i referendalne, konwersatorium, kierunek administracja
10. Wstęp do prawoznawstwa, ćwiczenia, kierunek prawo.

Prowadziłem również seminaria dyplomowe na kierunki administracja oraz seminarium magisterskie na kierunku prawo. Wypromowałem łącznie 28 licencjatów oraz 22 magistrów. Byłem też recenzentem 3 prac licencjackich i 102 prac magisterskich.

b) Organizacyjne:

Od 11 grudnia 2017 r. jestem opiekunem Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego „Constitutio”.

W dniu 15 listopada 2019 r. byłem wybrany na członka rady Instytutu Nauk Prawnych.

W roku akademickim 2018/2019 byłem koordynatorem praktyki programowej na kierunku: Prawo IV rok, studia stacjonarne i niestacjonarne.

W roku akademickim 2019/2020 byłem koordynatorem praktyki programowej na kierunku Prawo.

c) Popularyzujące naukę:

1. Prelekcja „Podstawy ustroju samorządu terytorialnego” realizowana na rzecz Fundacji Warszawskie Seminarium Aksjologii Administracji na podstawie umowy nr 26/W(N)/06-2023, Warszawa, 22 czerwca 2023 r.
2. Od grudnia 2018 r. do grudnia 2020 r. przygotowywałem na zalecenie Kroniki Sejmowej teksty publicystyczno – informacyjne z posiedzeń Sejmu.
3. Byłem gościem audycji radia Uniwersytetu Rzeszowskiego mającej na celu popularyzację nauki.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

Byłem recenzentem publikacji naukowych zgłoszonych do czasopisma Przegląd Prawa Konstytucyjnego (8) oraz do czasopisma Prawo i Więź (14).

Byłem również recenzentem wydawniczym monografii Prawne aspekty społecznej kontroli administracji publicznej. Tom II, a także redaktorem naukowym nr 6(82)/2024 Przeglądu Prawa Konstytucyjnego.

W dniu 6 lutego 2019 r. zostałem powołany na członka Komitetu Doradczego Wydawnictwa Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości.

Od kwietnia 2019 r. do czerwca 2020 r. byłem członkiem rady fundacji oraz Prezesem Zarządu Fundacji Instytut Prawa Ustrojowego.

Od dnia 28 marca 2022 r. do dnia 28 grudnia 2023 r. byłem członkiem Rady Naukowej Instytutu De Republica.

